

Socoteala gospodărească a marii noastre familii

JN PARLAMENTUL ȚĂRILOR CAPITALISTE, întotdeauna discutarea bugetului aduce semne de furtună.

Diferențele grupurilor încearcă fiecare să se păzească de impozite să se păzească de cheltuieli bugetare spre casele lor de bani și să arunce greutatea taxelor și impozitelor pe umerii oamenilor muncii.

Cu totul altul este tabloul votării bugetului în țările țării noastre.

În țara noastră, raportul ministrului de finanțe cu privire la Bugetul de stat pe anul 1956, a stîrnit reacții favorabile atât în discuțiile desfășurate în sesiunea Marii Adunări Naționale, cât și în rîndurile opiniei publice.

Acesta este o unanimitate de sine înțeleasă: bugetul se întemeiază pe dorințele și interesele întregului nostru popor muncitor. El are ca bază Directivele Congresului al II-lea al partidului cu privire la dezvoltarea ramurilor economiei naționale și a acțiunilor social-culturale în conformitate cu politica partidului, în vederea creșterii forțelor productive ale țării și astfel a ridicării bunăstării a poporului.

În locul bugetelor deficitare din multe țări apusene, conturile de execuție ale bugetelor noastre pe anul 1954 și 1955 conțin de fiecare dată expresia dezvoltării sănătoase a finanțelor țării — faptul că veniturile întrec cheltuielile. Totodată, exprîmînd dezvoltarea necontenită a economiei noastre naționale, creșterea veniturilor naționale, bugetele sînt în fiecare an mai mari.

Se știe că în țările capitaliste majoritatea veniturilor bugetare se obțin prin impozitele tot mai mari stearse de la populație. În Bugetul țării noastre pe 1956 ca și în anii trecuți, impozitele de la populație au o greutate specifică mică — 8,7 la sută din totalul veniturilor. Cea mai mare parte din venituri, 88,7 la sută, se formează din beneficiile întreprinderilor socialiste și din impozitele pentru circulația mărfurilor.

Fîind un buget popular, care realizează redistribuirea veniturilor naționale în întregime în interesul oamenilor muncii,

fiecare muncitor, tehnician, țărăn muncitor, intelectual — fiecare tînr și uemist este interesat în realizarea și depășirea veniturilor sporite ale Bugetului. Acestea pot fi obținute însă numai prin îndeplinirea și depășirea planului de producție globală, a planului de producție-marfă și a planului de reducere a prețului de cost. După cum se arată în raportul despre Bugetul de Stat, realizarea acestor planuri trebuie să fie lege.

O mare atenție în această direcție e necesar să fie dată reducerii prețului de cost, sarcină care, anul trecut, datorită unor ministere, nu a fost îndeplinită în întregime. Principala cale de reducere a prețului de cost și sporire a acțiunilor este ridicarea neinteruptă a productivității muncii.

Fiecare om al muncii este interesat în creșterea bunăstării sale. Privind în mod realist posibilitățile pentru realizarea acestor îndreptățite dorințe, ne apare limpede că o adevărată ridicare a nivelului de trai poate fi obținută numai prin creșterea mai rapidă a productivității muncii față de creșterea salariului mediu: numai astfel în spațiile fiecărui leu se va afla o cantitate tot mai mare de produse, care va face să crească puterea de cumpărare a banilor. Anul trecut pe ansamblul economiei naționale, această cerință a fost realizată. Cu toate acestea, în unele întreprinderi încă se mai întîlnesc practici umilări salarilor, a folosirii unor norme învechite, nemobilizatoare.

Făcînd apel la fiecare om al muncii, raportul asupra bugetului cere o mare muncă pentru realizarea economiilor în consumul de materiale, pentru reducerea rebuturilor și a tuturor cheltuielilor în producție și în circulația mărfurilor.

Interesul unanim pentru realizarea acestor cerințe apare cel mai limpede în momentul în care vedem încotro se îndreaptă cheltuielile din Buget. Peste trei sferturi din totalul acestora sînt îndreptate spre întărirea economice și social-culturale, o mare atenție dîndu-se dezvoltării forțelor productive, a industriei și mai ales a industriei grele. Sumele prevăzute pentru investiții în ramurile industriei grele sînt cu 36,5 la sută mai mari decît în anul 1955.

Așa cum a arătat vot. Chivu Stoica, președintele Consiliului de Miniștri, în acest an s'nt programate lucrări de seamă, ca punerea în funcțiune a unor noi grupuri termoelectrice, a noului jurnal de la Hune- doara, ca și construcția unor noi uzine siderurgice, chimice etc.

Pe baza dezvoltării continue a industriei grele se creează posibilitatea sporirii mai grabnice a producției bunurilor de larg consum.

Spre folosul dezvoltării agriculturii sînt îndreptate de asemenea fonduri de seamă. Ele vor permite, între altele, creșterea volumului de lucrări ale S.M.T.-urilor cu 29 la sută față de 1955, ca și acordarea unor credite de peste 210 milioane lei, pentru procurarea de utilaj, animale de rasă și realizarea de construcții. E de dorit ca tinerii din agricultură să vegheze pentru folosirea gospodărească a acestor sume, să lupte — între altele — împotriva neglijenței în întreținerea parcului de mașini și tractoare, pentru ca gospodăriile de stat să producă produse agricole mai multe și mai leafine.

Alocările social-culturale a-duc în acest domeniu cu 13,1 la sută mai multe fonduri decît în 1955. Sînt bani cu care se va asigura intrarea în funcțiune a postului de televiziune, a noilor studouri regionale de radio, lărgirea rețelei cinematografice, sporirea capacității unităților sanitare, asigurarea activității științifice, dezvoltarea învățămîntului de toate gradele.

Ca o nouă dovadă că R.P.R. contribuie prin fapte la politica de sălbire a încordării, cheltuielile de apărare și securitate prevăzute în Buget, asigurînd pe deplin apărarea independenței și suveranității noastre naționale, sînt totodată cu 478 milioane lei mai mici decît cele aprobate în 1955.

În același timp, proiectul de buget al S.U.A. prevede pentru anul următor exercițiul financiar creșterea alocațiilor în scopuri militare — pînă la două treimi din totalul cheltuielilor bugetare.

Comparația vorbește de la sine. Ea ne arată încă o dată de ce, în timp ce oamenii simpli din țările imperialiste au tot dreptul să considere bugetul drept un mijloc de a fi pentru a doua oară exploatați și a-supriți, oamenii muncii din țara noastră, tinerii și uemistii, vîd în Bugetul patriei socoteala gospodărească a propriilor lor mari familii, pentru a cărei întărire și înflorire luptă și vor lupta neobosiți.

„Scînteia tineretului”

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Scînteia tineretului

Organ Central al Uniunii Tineretului Muncitor

Anul XII, Seria II-a, Nr. 2151 4 pagini — 20 bani Sîmbătă 31 martie 1956

UN COLECTIV PUTERNIC

Din cele 60 brigăzi de tineret din întreprinderea noastră multe sînt frunțate. Unele chiar, pot fi socotite la fel de bune ca cea condusă de Nicolae Virgil, brigadă bine cunoscută ca frunțată. Eu nu vreau să laud, dar...

„Aici, tovarășul Popa, secretarul comitetului U.T.M. s-a oprit. De vorbescu cu un reprezentant al presei și în astfel de situații este bine să fii mai modest decît de obicei. Nu de alta, dar lipsurile sînt tare afurite: cînd nici nu te aștepti, iese la iveală.”

Începutul era făcut. Există deci la Uzinele „I. Mai”, din Ploiești, brigăzi bune de tineret, iar una dintre ele, cea a lui Nicolae Virgil le putea reprezenta cu cinste pe toate celelalte.

Pînă la pauza de 12, cînd pu-team discuta cu tinerii, mai era destul timp. Ceva tot era de făcut pentru a cunoaște activitatea brigăzii lui Nicolae Virgil. De aceea am pornit să cercetăm „istoricul ei”, un caiet dîndora de foi, aproape plin de scurte dări de seamă asupra discuțiilor purtate în ședințele de analiza muncii, cam lungi citeodată, însă totdeauna pline de învățăminte pentru viitor. Dacă le-am înșira pe toate ar însemna să scriem mult de tot, căci în cel aproape doi ani de cînd există brigada de strungari de la secția a IV-a mecanică, au fost multe lucruri consemnate în „istoric”.

Că în ianuarie și februarie brigada și-a îndeplinit planul ba chiar și l-a depășit, că tinerii sînt strungari buni sau că unora por-nesc în grup la film, și așa stăpî-n aproape toate lumen din uzină — însă ceea ce ne știiu toți despre înecuturile ei stă scris în multe-le file ale „istoricului”.

„Ilie Ilie refuză să execute anumite piese cum ar fi, de pildă, șabiele pentru ventilul de doi toți pe motiv, că sînt „mărunțuri”. — scria în istoric. Și, puțin mai jos o constatare din discuțiile ședinței: „Asta nu e adevărata cauză. La asemenea piese mici, migălești mai mult și se cîștigă mai puțin.”

În urma acestui fapt Ilie Ilie s-a simțit rușinat, față de el însuși și mai ales față de tovarășii săi. Rezultatul, se află de asemenea notat. „Ilie, nu mai este mof-turos, acum se gîndește la importanța lucrărilor ce i se dau și la munca întregii brigăzi”.

Un alt fapt menționat în „istoricului” brigăzii: Tudor Maria, Dragolea Ștefan, și Damian Constantin care dădeau zilnic rebuturi au fost puși în discuția brigăzii. Într-o ședință de analiză a muncii. S-a dovedit atunci că aceasta se datoră nepriceperilor lor de a strun-gi anumite piese, șabielor lor calitici-ri. A fost adoptată cea mai im-merită soluție: „Tovarășul mai-

stru Petre Mircea li va ajuta”. Nu după mult timp s-a constatat că Tudor Maria a învățat să și acu-tă singură cuțitele, că Dragolea și Damian nu mai dau rebuturi pen-tru că învățaseră de la comunis-tul Petre Mircea, fazele necesare pentru -strunjirea pieselor în cauză.

Despre ajutorul dat brigăzii de către maeștrii comunist Petre Mir-cea se spun multe în „istoric”. A fost un ajutor eficient, care și-a arătat și își arată roadele în munca de fiecare zi.

Dacă nu am pomeni de Tranda-firescu Ion unul dintre frunțaișii brigăzii care este și inovator, am face o greșală căci de fapt în majoritatea discuțiilor duse în ședințele brigăzii și consemnate în „istoric” așa se spune despre el. Există și în completarea cu dală mai recentă: „dă o normă și ju-mătate zilnic dar ar putea realiza și mai mult. Se mulțumește însă cu atît și cu unele discuții cam de lungă durată pe care le poartă cu ceilalți în timp ce aceștia lucrează. La fel procedază și Da-mian Constantin”. Sigur că și de această dată critica colectivului va da roade.

În pauza de la 12 am discu-tat cu tinerii din brigadă și în deosebi cu responsabili-lul lor Nicolae Virgil, despre felul cum acesta li ajută pe to-varășii săi.

Un colectiv unit, puternic, care face din fiecare membru al său un muncitor priceput și harnic. Aceasta a fost concluzia ce s-a desprins din „istoricul” brigăzii și mai ales din discuțiile cu oa-menii ei.

Am mai avut toșuși curiozita-tea să pun o întrebare dat fiind că despre aceasta nu prea am cu-noscut multe lucruri.

— Metode avansate de muncă, aplicați?

Răspunsul a venit repede dar cam nesigur:

— Da, dar nu prea avem condiții. Știiți, nu toate piesele ne permit acest lucru. Este adevărat că eu — ne-a spus tovarășul Ni-colescu — am ascuțit cuțitul în așa fel, că am făcut deodată două operații. Asta a redus mult timp necesar pentru efectuarea lor.

Ceilalți însă... Trandafirescu apli-că citeodată metodele Bicov și Bortchevici.

După o pauză a venit și un an-gajament:

— Vom căuta să facem mai mult în acest sens. De altfel bi-roul U.T.M. pe secție și-a propus...

Aci era bubă. Organizația de bază U. T. M. din secție și comitetul U. T. M. pe uzină își propuseseră orga-nizarea unor schimburi de ex-periență, discutarea activității unor brigăzi, studierea posibilității lor pentru aplicarea unor me-tode avansate dar, încă nu a făcut nimic. Biroul U.T.M. de se-cție este spectatorul pasiv cînd aceasta are unele greutăți. Nu-mai altă nu deajuns. Biroul ar trebui să ajute și în învingerea greutăților.

Desigur, cu ajutorul organiza-ției, ajutor care se lasă prea mult așteptat — această brigadă bună, și altele ca ea din secție și din uzină, ar putea să contribuie și mai mult la îndeplinirea și depășirea sarcinilor de producție.

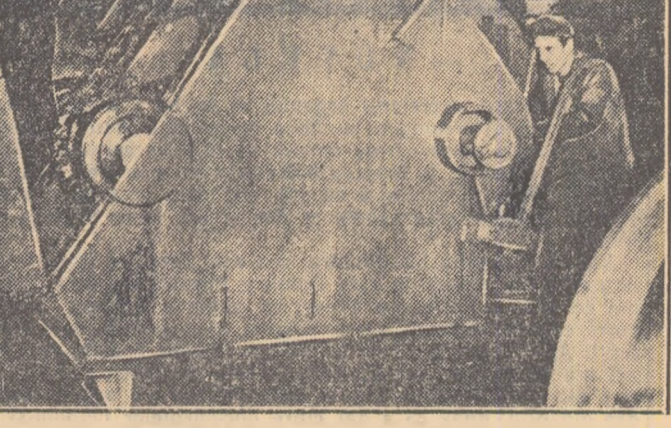
A. AVRAMESCU

Sosirea în Capitală a unei delegații a Comsolului

La invitația C.C. al U.T.M., vineri seara, a sosit în Capitală o delegație a Comsolului condusă de Alexandr Aksionov, prim secretar al C.C. al U.T.C.L. din R.S.S. Bielorusă, membru în Biroul C.C. al Comsolului.

Delegația a fost întâmpinată de membri ai Biroului C.C. al U.T.M., activiști ai U.T.M. și tineri din Capitală.

Au fost de față reprezentanți ai Ambasadei Uniunii Sovietice la București.

Uzinele „I. Mai” din Ploiești reprezintă un pilon important al industriei noastre de utilaj petrolier. Aici, în ultimul timp, a intrat în producția de serie instalația de foraj de mare adîncime.

In fotografie: o echipă de mecanici efectuează montajul unui granic pentru una din instalațiile de foraj de mare adîncime, care va fi trimisă în R. P. Chineză.

Foto: AGERPRES

Sport

De peste hotare

LIEGE. — Echipa campioană de fotbal a țării noastre, Dinamo București, își începe astăzi turneul în Belgia. Ziarul belgian de specialitate „Les Sports” care apare la Bruxelles a publicat în coloanele lui articole ample în legătură cu prezentarea formației române.

AMSTERDAM. — Turneul internațional de sah de la Amsterdam a continuat la 29 martie cu disputarea partidelor Interupte din primele două runde. Fără să mai reia jocul, Pilnik a cedat la Panno. Gheller a reușit să cîștige la Petrosian dar nu a putut să salveze partida cu Smislov și a pierdut la mutarea 56-a. Partidele Keres—Bronstein și Pilnik—Fillip s-au terminat remiză.

După două zile în clasament conduc Bronstein, Panno și Smislov cu cîte 11/2 puncte fiecare.

Ilse Geges (stînga), talentata junioară de la „Avîntul” București, a executat o frumoasă săritură la trambulină. La ieșirea din bazin, prietena sa Florica Popovici îi comunică impresiile unel-spectatoare. Da, da, Ilse, va trebui să mai înșiși asupra figurii executate. De! Nu-ai vede drumul spre Foto: DUMITRU F. DUMITRU

„Descurcarea” are, dar „Aprozarul” nu...

In biroul primitor al directorului comercial al „Aprozaru” a avut loc o discuție între tov. Cornea Victor și un corespondent al ziarului nostru.

— Care este situația actuală a aprovizionării piețelor Capitalei cu legume și fructe?

— În prezent unitățile noastre sînt aprovizionate multumitor cu o seamă de legume și fructe. Se restimie totuși o lipsă de a-bundență în ceea ce privește car-tofii și ceapa. Mai bine aproviziona-tul cu rădăcinoase (morcovi, fe-lină, ridichi etc. și suficient cu fructe, în special mere și prune uscate), sectorul de stat din fie-lele Capitalei reușește să acopere necesitățile și cerințele din ce în ce mai mari ale populației. În fie-care dimineață în piețele ca și unitățile dispersate ale „Aprozaru” por-nesc camioanele încărcate de marfă. În dimineața de 27 martie, de pildă, au pornit din magazinele noastre 13 vagoane de car-tofi, peste 17.000 kg. de rădăcinoase, aproape 19.000 kg. de mere, 15 vagoane de fasole, ceapă și praz, nuși peste 11.000 kg., oă peste 135.000 bucați, varză mura-tă, zarzavaturi etc.

Este adevărat că la legumele cele mai cerute (ceapă, cartofi, etc.) cantitățile de care dispunem sînt deocamdată sub nivelul cerințelor. Dar ne vom strădui prin noi acțiuni să îmbunătățim aprovizionarea.

Am mulțumit directorului pen-tru cele comunicate și am plecat apoi prin două piețe ale Capitalei, pentru a urmări, pe teren, si-tuația...

Piața Ilie Pintilie. Din vitrinele magazinelor strălucesc în soare

cutii de conserve, borcane de tot felul, cu fel de fel de etichete. A-sează ordonat, curat și imbielor zarzavaturi, legume și fructe, lată o piață bine aprovizionată. Se găsseau la unitățile „Aprozar” toa-

s-au trimis 15.240 kg. cartofi, 1740 kg. rădăcinoase, 1600 kg. mere, calitatea I și II, 600 kg. ceapă, 10 tone zarzavat de saună.

Întîmplător am trecut prin fața „magazinului alimentar” al unuia

te produsele despre care îmi spusese directorul comercial. Pornim mai departe pe Calea Grivitei, în piața din fața Complexului C.F.R. „Grivita Rosie”. Aci o liniște deplină, (lipsește zarva cunoscută piețelor pline), stăpnea magazinele și tarabele.

În unitatea unde este responsabil tov. Negru Musat, tarabele își desvăluie o sardăcie jalnică. Doar niște prune uscate și o cantitate impresionantă de fasole albă li susțineau pretenția de magazin.

Într-o cutiută de carton se aflau câteva ouă sparte și murdare, nu știu pentru cine, pentru că de cumpărat nimeni nu cred că s-ar fi încumetat. Unde sînt celatele: legume, fructe, mai rog ceea ce scrie pe firma unității? N-au fost și nici nu sînt! Directorul comercial mi-a arătat o situație din care rezulta că filiala „Grivita Rosie” — de care de-pinde și piața pe care o vizitam — are în stoc 10.000 bucați ouă.

Numai sămînță de calitate

Pentru a obține o recoltă sporită de cereale, nu-i de ajuns să faci lucrări de calitate. O atenție deosebită trebuie dată în acest sens și semînțelor.

Iată deci în iarna acestui an, numeroși țărani muncitori din comuna Birșești, raionul Tg. Jiu, îndrumați și ajutați de tehnicianul agronom Nicolai Sichișiu au făcut probe de germinație a semînțelor de porumb.

Sămînța de porumb a țăranelor muncitorilor Dragu Gheorghe a încoșat 100 la sută. În lădițele care poartă etichetele cu numele țărănilor muncitori Ticlea Gh. Gheorghe, Talabă Dumitru și Ciulavă Maria, firele de porumb sînt ceva mai rare. Din semînțele lor au răsărit doar 96 la sută.

Pentru ca în acest an recolta să fie mai îmbelșugată, tehnicianul agronom Nicolai Sichișiu sprijinit de Trifu Sirbu, președintele sfatului popular din comuna Birșești, au luat măsuri ca țărănii muncitori să și asigure pentru semănat numai semînțe de calitate.

Correspondent ION SBIRCIOG

In preajma conferinței științifice

Au mai rămas doar câteva zile pînă la 2 aprilie, ziua deschide-rii conferinței cercurilor științifice din Institutul de construcții din București. În întreg institutul, au apărut lozinci mobilizatoare și anunțuri, în legătură cu apropierea sesiunii și cu programul ședințelor ei.

Cele 30 de referate care vor fi prezentate în cadrul sesiunii sînt de mult definitive, a avut loc o severă triere a unui număr du-zeci de referate luate în cadrul ședințelor cercurilor științifice. Referatele reprezintă rezultatul unei munci temeinice, rodul unui an de cercetări.

În institut, unul acesta, munca științifică a dat rezultate mai bune decît în anii precedenți, datorită faptului că un număr mai mare de referate s-au axat pe probleme legale de practică, pe probleme a căror rezolvare necesită o muncă experimentală, de laborator. Astfel de referate sînt, de pildă: „Influența reciprocă a ipposului și cimentului în mor-tare mixte” și „Accidente în construcții provocate de argile cu conținuturi mari” — bazate pe studiile efectuate de către două colec-tive de studenți din anii III respectiv IV al Facultății de construcții civile.

Studentul Uleu Nicolae, din anul IV al Facultății de inginerie economică a studiat la Trusel nr. 3 Construcții, timp de cîteva luni, sub direcția îndrumare a tov. profesor Ion Mircea Nonu, pro-

bleme legate de organizarea și sortimentul producției, comasarea întreprinderilor, rîmnicitatea și disciplina muncii. Pe lângă altele referențiale făcute, tovarășul Uleu a propus o metodă originală de calcul al fondului de salarii.

Alte referate valoroase care vor fi prezentate în cadrul sesiunii, sînt: „Teorii noi de calcul al caburilor” — referent tovarășa Goldenfeld Tatiana de la Faculta-tea de instalații și utilaj și „Con-tribuții la calculul cadrelor de beton armat” realizat de tovarășii Keintzel E. și Leibhardt A. din anul IV al Facultății de construcții civile.

Un rol determinant în obținerea acestor rezultate pozitive, l-au avut conducătorii științifici ai cercurilor științifice din rîndul cadrelor didactice.

Sesiunea științifică nu înseamnă pentru noi studenții, numai un moment de examinare a muncii științifice depuse, ci și un punct de plecare pentru activita-tea viitoare. De pe acum, cadrele Asociației științifice studențesci în colaborare cu organizația U.T.M. din institut au studiat problema creării de noi cercuri, a continuării activității celor existen-te și a repartizării noilor teme științifice de studiu.

TEODOSIU CRISTIAN student Institutul de construcții din București

DOCUMENTAR: ISLANDA

Geyser, situat în sudul țării; numele lui a devenit comun pentru toate apele calde (șnitoare) de pe tot cuprînsul pămîntului. L'nouri cu ape calde (șnitoare) se află și în alte regiuni ale Islandei. În ultimii ani locuitorii din unele părți ale țării au început să folosească această apă caldă naturală pentru încălzirea locuințelor lor. De exemplu toate clădirile din Reykjavik — capitala Islandei (cu o populație de aproximativ 60.000 de locuitori) au acum încălzire centrală alimentată de geizerete din împrejurimi.

În Islanda sînt multe riuri dar niciunul nu-i navigabil. Multe din aceste riuri au mari căderi de apă constituînd minunate surse naturale de energie, din păcate insuficient folosite.

Prezîntîndu-ne continent am auzit că oamenii cunosc Islanda ca pe o țară foarte friguroasă. Dar aceasta se datorează numai numelui ei. Realitatea e că țara noastră se bucură de un climat de tip oceanic, cu veri răcoroase și ierni comparativ blînde. Clima-tul nu-i aspru și, datorită cu-

rentului Golfstream care trece pe lîngă coastele Islandei, tem-purata medie este, de exemplu în Reykjavik, în jurul a 11 gra-de C. În luna iulie, iar în ianuarie de minus 1 grad C.

Islanda a fost colonizată de norvegieni în epoca vîngurilor. Popularea ei s-a terminat în secolele nouă și zece. Unii locuitori proveneau din Anglia, în special din Irlanda și Scoția de nord. Cea mai mare parte din ei au fost aduși în Islanda ca sclavi de către vîngurii norve-gieni.

Allung-ul (parlamentul) islandez este considerat cea mai veche adunare legislativă din Europa. El a fost creat în anul 930 de către primii locuitori ai regiunii Thingvellir (unde se află acum Parcul Național).

După 1281 Islanda a fost ocupa-tă de Norvegia și nu și-a recuștigat independența decît în anul 1918, rîmînd însă în unire cu Danemarca, care cu cîteva secole în urmă prelucra domina-ția asupra Islandei. Din punct

de vedere industrial, Islanda a rămas mult în urmă față de alte țări. Locuitorii ei se ocupă mai ales cu pescuitul, agricultura și creșterea vitelor.

La noi se vorbește islandeza scandinavă, care face parte din grupul de limbi germanice. Lim-ba noastră s-a schimbat foarte puțin față de limba vorbită în întreaga Scandinavie în secolul nouă, atunci cînd Islanda a fost colonizată. Orice islandez poate să citească cu ușurință vechile opere literare — Sagas — scrise de islandezi în secolele XII și XIII. Această literatură clasică a jucat un rol important în pă-strarea mai mult sau mai puțin intactă a limbii. Datorită acestui fapt în Islanda nu sînt dialecte.

Unul din cei mai renumiți au-tori din acele timpuri este Snorri Sturluson (mort în 1241). El a scris „Heimskringla” — o istorie a regiilor Norvegiei din cele mai vechi timpuri pînă în 1177 și lucrarea în proză „Eða” care se ocupă în special cu mitologia norvegiană și mîiestria poetică.

În prezent, în Islanda un mare număr de scriitori publică lu-crări în toate genurile. Cel mai renumit și cel mai popular e scriitorul democrat Halldor Kil-jan Laxness, care anul trecut, în decembrie, a fost distins cu Premiul Nobel.

Armata americană și-a cons-truit în Islanda numeroase baze, cu un efectiv de aproxima-tiv 5.000 de soldați. Tineretul și studenții islandezi, care în-todeuna au luat parte activă în lupta națională pentru inde-pendență, au organizat numeroase manifestații de protest împo-triva prezenței trupelor ameri-cane în țară. O mare de-monstrație de acest fel a fost organizată anul trecut la 1 de-cembrie, dată la care noi sîrbă-torim ziua libertății.

Islanda nu are și n-a avut niciodată armată. Islandezii vor să trăiască în pace și cea mai fierbinte dorință a tineretului islandez este să apere libertatea și independența patriei lor, mi-nunata sa literatură și cultură națională.

SKULI BENEDIKTSSON

Literatura pentru copii e un domeniu în care își încearcă puterile relativ mulți dintre tinerii noștri scriitori, uși incidentale, alții dedicându-se în întregime ei. Unul din scriitorii tineri care s-au afirmat în ultima vreme în această direcție este M. Sintimbreanu, a cărui semnătură o întâlnim adesea în coloanele revistei „Cravata roșie”. Ceea ce ni se pare că distinge scrierul său este o vâdită înclinare spre publicistica pentru copii.

Trebuie subliniat faptul că în multe din materialele publicate în „Cravata roșie” dintre care unele ne vom referi aici — autorul a sesizat modul concret în care diferite specii ale publicisticii pot servi copiilor.

A face publicistică pentru copii înseamnă, după părerea noastră, să găsești problemele vii care frământă mintea copiilor, întrebările pe care și le pun, tratându-le — la un nivel corespunzător gradului de înțelegere al celor mici — într-un mod interesant, captivant. Nu e, desigur, ușor să mi-

Pași promițători în domeniul publicisticii pentru copii

nuești satira pentru copii și mai ales sub forma unor lucrări foarte scurte, asemănătoare cu folioleto-nul; Mircea Sintimbreanu a depășit asemenea dificultăți de vedere în „Nu așa” (nr. 2 — 1956).

Pentru copii, pregătirea în vederea examenelor e o problemă de mare importanță, în presa lor trebuie, deci, să se vorbească și despre aceasta. Sintimbreanu ironizează în „Nu așa” felul de a învăța al unor școlari puștini, cum se spune, degetul pe rană. Autorul combate în această povestioară pe acei copii care învață superficial. Pentru micul său erou faptul că, de pildă, cântă are două coșoașe și trăiește în anumite deșerturi sau felul cum res-

piră balena sînt „amănunte”, „leacuri”, „chicșite” la care nu merită să te oprești (mai ales cînd te așteaptă un meci) deoarece e important și să știi „esențialele”. Și iată, după o asemenea „pregătire”, răspunsul său la lecția de recapitulare:

„Soarele de cîmp este în general, lăsing la o parte amănuntele și ceea ce nu este principial... este un animal... care în linii mari nu este prea mare... și esențialul este că... este mai mic decît alte-le mai mari. Așa dar, cum am mai spus, lăsing de o parte amănuntele și ceea ce nu este principial, soarele de cîmp trăiește pe cîmp.”

Trebuie remarcată precizarea care a construit autorul această mică scenă din viața elevilor, dialogul firesc și viu. Fără îndoială, el reușește să-l convingă pe cititor că „nu așa” se învață.

Nu aceleași lucruri bune se pot spune însă, din păcate, despre povestirea, tot cu caracter satiric „Decembrie” (nr. 1 — 1956) stilul spiritual pe care-l remarcăm cu satisfacție în „Nu așa” lipsește aici, satira existînd numai în intenția autorului.

„Decembrie” e o simplă rela-tare, inutil de lungă, a gândurilor unui copil care așteaptă cu nerăbdare să ningă, relate care se sîrșește brusc, foarte... „educativ” cu o notă proastă la aritmetică. Autorul nu ne convinge de vina copilului care-și pierde vremea urmărind buletinul meteorologic în dauna învățării și cu atât mai puțin poate fi acceptată ideea unei eventualo incompatibilități între zăpădă (adică jocurile de iarnă) și aritmetică. Aceasta, din pricina că lucrării îi lipsește o demonstrare artistică a ideii, cu mijloacele satirei, care să decurgă din însăși desfășurarea povestirii iar nu dintr-o poantă lipită la urmă. Stilul, pe alături de neglijență, nu contribuie, desigur, la ridicarea nivelului acestei bucati.

Problemele cele mai interesante le ridică, credem, reportajul literar în care Sintimbreanu și-a vădit în mod mare măsură talentul și originalitatea. Iată, bunăoară, reportajul „Ghete și ghetuțe” (nr. 12 — 1955) Tema: fabricarea ghetelor. Origine știe că întreabarea preferată a copilului este „de ce?” E întreabarea celui ce vrea să cunoască și să înțeleagă totul. Reportajul pentru copii trebuie să profite de această curiozitate pentru a pune copilul la curent cu problemele mari, pentru a-l introduce în domeniul noi de viață, pentru a-i da un orizont tot mai larg, probleme de bază ale societății noastre devenindu-i apropiate și cunoscute. Sintimbreanu a înțeles acest lucru, introducînd copilul în lumea producției în care muncesc părinții lor, lumea pentru care micii se pregătesc.

În acest reportaj remarcăm începutul liric, pătruns de o caldă apropiere a autorului de micii cititori: „Pentru mine policioara ghetelor scîlcite, cu căpșute scorojite și branțuri desfăcute, e ca

un album fotografic. E acolo toată copilăria mea... Cu pantofiorii aceea de năbuc cîți două scoici am învățat, fără îndoială, să umblu și am intrat în marea tagmă a pietonilor acum aproape trei decenii.”

De aici trecerea la descrierea procesului de fabricare a ghetelor se face firesc. Reportajul i-a cîștigat pe micii cititori, autorul s-a împrietenit de la început cu ei. Sintimbreanu a știut să redea acele amănunte care-i interesează pe copii, a reușit, de pildă, să apropie în mintea lor pe magisterul fabricii care ghicește după miros felul pielii (ba chiar și fabrica de unde vine) de un erou din basme cu puteri miraculoase, sau să-l facă să îndrăgească pe conducătorul tehnic al fabricii (faptul că acesta are 8 copii îl face imediat simpatic în ochii lor). Păcat însă că asemenea lucruri calde și apropiate sînt puține în comparație cu amănuntele tehnice abundente, redată într-un stil a-nost și greoi pentru copii. Fără îndoială, nu trebuie evitată cu totul redarea acestor procese tehnice, dar ele se cer descrise interesant, accesibil, astfel încît să fie ușor de înțeles și de reținut.

Problemele tehnice nu se comunică dacă nu sînt aduse în sfera preocupării copilului, dacă tratarea lor nu e menită să-l atragă, să-l captiveze. Și Sintimbreanu a-vea toate posibilitățile s-o facă. O dovadă e finalul reportajului, în care problema fabricării ghetelor e adusă în viața copiilor ca o dojană pentru cel ce nu și-a îngrijesc ghetele, nu în numele unor principii morale abstracte, ci al muncitorilor „care la secția de finisaj își prilește degetele la mașina de călcat sbriciturile pantofilor și care, fără îndoială, i-a apretat și pe ai băiețașului nostru, cine știe, poate chiar săptămîna trecută.”

Desigur, dacă în reportaj ar fi apărut mai mult oamenii, iar mai puțin acetona și dextrina, copiii s-ar fi simțit mai legați de muncitorii care le fabrică ghetuțele, ar

fi înțeles mai bine prețul muncii lor și deci s-ar fi simțit mai îndemnați să le îngrijească așa cum se cuvine.

Un alt reportaj „Am ascultat teatrul la microfon...” (nr. 11 — 1955), pune o problemă care-l preocupă în mod firesc pe copii; este vorba de o incurșune în studioul de unde se transmite piesele de teatru pe care ei le ascultă la radio cu atîtă interes.

De aceea, copiii vor urmări cu atenție reportajul, mai ales că li introduce într-un domeniu în care Sintimbreanu a putut găsi o serie de lucruri noi, amuzante și — dacă vrei! — senzaționale în sensul bun al cuvîntului, calități absolute necesare publicisticii pentru copii. Faptul că furtuna pe care a auzit-o a fost înregistrată cu adevărat pe mare”, că „trăz-netele au fost prinse la etajul cel mai de sus al Casei Radio foniei într-una din după-amiezile de vară, cînd pe buletinele meteorologice se putea citi: puternice manifestații electrice” sau că Seilă, cel care pare că bea un rlu întreg, bea în fond două înghi-turi de apă într-o imensă sață de beton — ceea ce amplifică sunetele — sînt lucruri care răspund curiozității copilului. Cum ar putea oare să uite așa ceva? Și cum ar putea să nu urmărească cu atenție reportajul cînd la începutul său apare un om care duce într-un cărucior: „I (una) mare furioasă, I (una) furtună gradul 12, 3 (trei) duzini trănăzete”? Acesta este în adevăratul sens al cuvîntului un reportaj pentru copii. Este reportajul în care Sintimbreanu a obținut, după părerea noastră, cele mai frumoase succese. El a sesizat că reportajul pentru copii trebuie să pună în primul rînd problemele cele mai legate de viața și activitatea lor, dar și să-l introducă în sectoare noi ale vieții, el a știut să privească realitatea cu ochii copilului, să rețină aceste aspecte ale ei care-l interesează pe micul cititor, conform viziunii lui asupra lumii, a curiozității și a tendinței firești spre ceea ce este neobișnuit. Sintimbreanu s-a apropiat de stilul simplu, accesibil, familiar necesar reportajului pentru copii. El trebuie să răspundă și pe viitor cerințelor micilor cititori, care așteaptă reportaje vii, atrăgătoare, scrise cu căldură și înțelegere pentru preocupările lor.

GLORIA BARNA

Fără spectacole... „corecte”

Cînd mi s-a vorbit despre deviza colectivului maghiar de la Teatrul de Stat din Baia Mare: „fără spectacole corecte” — am înțeles de ce spectacolul „Lubire”, pe care-l văzusem cu o seară înainte, aducea un suflu nou, tineresc, radia de atîtă prospețime.

Eforturile colectivului de a depăși „corectul”, banalul se făceau simțite de la primele replice, de la primul tablou. Și strădanțiile sînt cu atît mai meritorii cu cît piesa „Lubire” a scriitorului maghiar Barla Lajos ridică probleme dificile de creație. Se cerea dibăcie și sensibilitate pentru a-l putea purta pe spectator de la profunda dramă psihologică prin care trec cele trei surori — sortite să-și irosească fără perspective tinerețea prin anii 1913-1914, într-un cartier de pensionari unde parca și soarele își împarte cu zgîrcenie razele — pînă la ironia caustică îndreptată împotriva acelor nobili scăpațai, care își afluie în fața lor o mare plăcere în deșirea lor umană — dar nu știu să se mîrte — indiferenți cu cine — pentru a putea păși casa părintească. Așii la suferința reținută, interiorizată, a fetelor mijlocii; participi la zăbucitul și căutării celei mai mici dintre surori, care a învațat multe lucruri în cărțile vremii, numai cum să fie măcar o zi din viața fericită nu a aflat...

Poate tocmai datorită interpretării adnc realiste pe care cele trei actrițe (Nelli — Terndi Emilia, Luja — Nyiradi Piroscă, Böske — Elekes Emma) o dau personajelor, fii pare distonant apariția rigidă, de manechin, a lui Vancor Andráș în rolul lui Komoróczy Komoróczy — funcționarul financiar, cu sînge nobil.

Iată-le în fotografia noastră pe cele trei surori într-un moment din spectacolul „Lubire”.

A. S.

Opiniile mele

„APUS DE SOARE” — dramă istorică de B. St. Delavrancea (Teatrul Național „I. L. Caragiale”) — sala Comedia. Direcția de scenă: Marieta Sadova și Mihail Zirra).

„O CHESTIUNE PERSONALĂ” — de Alexandru Stein (Teatrul Național „I. L. Caragiale”) sala Comedia. Direcția de scenă: Sică Alexandrescu).

„NU-I PACE SUB MASLINI” — film italian (azi în Festival la cinematograful Patria).

„FAMILIA KOVACS” de Ana Novak (Teatrul C.F.R.-Giulești — sala C.C.S. Direcția de scenă: Moni Gheleter).

„FURTUNA ECHINOCTIULUI” — film iugoslav (cinematograful Vasile Roaită).

„TORTUL DE CIOCOLATĂ” — desen animat românesc (cinematografele: București și Republica).

„NOTA ZERO LA PURTARE” — comedie de Virgil Stoescu și Octavian Sava — (Studioul actorului de film „C. Nottara”. Direcția de scenă: Ion Lucian).

„NUFARUL ROȘU” — film românesc — (cinematografele: București și Republica).

„BEL-AMI” — film franco-austriac — (cinematografele: Filmon Sîrbu și Alexandru Sahla).

„ZORILE PARISULUI” — de Tudor Soimaru — (Teatrul Tineretului. Direcția de scenă: George Dem. Loghin).

„SERENADA STRAZII” — film german (cinematografele: I. C. Frimu, Vasile Alecsandri, Placăra, Libertății, I. Mai).

„SFÎRȘITUL UNEI CARIERE” — film polonez — (cinematografele: Magheru, Infrățirea între popoare, Elena Păun).

„ZBOR DE NOAPTE” — de Nicolae Tăutu — (Teatrul Armatei, sala din bulevardul Magheru).

„LA MARGINEA ORĂȘULUI” — film cehoslovac — (cinematografele: Central și Rahova).

Pe scurt!

Sîntem siguri că și cititorii noștri se vor simți cuprinși de bună dispoziție cînd vor afla că, după o destul de îndelungată tăcere, Ansamblul de Estradă se pregătește să ridice cortina unor noi spectacole în premieră. Despre un om care face mult pentru cultura noastră și care este înțeles de toți, dar de Dumnezeu s-a creată cineva că aceste vorbe pot fi prilej de un caz de teatrelor. Ar însemna că Ansamblul de Estradă — care în materie de premiere „tace” cam de mult — a fost peste măsură de „înțelept”, de o „înțelepciune” care însă nu conține de loc spectatoriilor dornici să se distreze, cît mai des, să rîdă, să asculte și să fredoneze noi melodii frumoase.

Primul spectacol cu care Estrada sparge tăcerea va fi farsa „Cioara vopsită” de Mircea Cri-

In curînd, la estradă...

șan și Alexandru Andy, muzica de H. Mălineanu. Nu vrem să anticipăm asupra calităților satirice și umoristice ale spectacolului, dar verba autorilor, calitățile regizorale ale lui N. Frunzetti, cunoscutele deja din punerea în scenă a comediei „Cu dragostea nu-l de glumi”, precum și lista interpretilor, ne dau dreptul unui pronostic favorabil.

În sfîrșit, pe la jumătatea lunii mai, noi putea vedea un nou spectacol de satiră și umor în regia lui Nicolae Dinicu.

Sperăm că îmbogățirea de mult așteptată a repertoriului va fi dublată de creșterea exigenței față de calitatea spectacolului de estradă, dat fiind și marea popularitate de care se bucură acest gen, capabil și dator să educe gustul artistilor la unor mase largi.

S. V.

Ștefan Luca DUMITRU POP

— NUVELA —

Marin Ganea, secretarul organizației de bază, ciocănea ușurel, cu capătul creionului în băbia încheiată a mesei încercînd ca și altădată să descrie nemele scrijelit pe colțul ei. Niciodată nu reușea și, în timp ce urmărea atent povestea vieții lui Dumitru Pop, se hotăra a nu știu cîta oară să-și ia odată o oglindă. Literele erau săpate pe dos și așa le-ar fi putut citi lesne.

Asculta biografia lui Dumitru, așa cum ascultă o poveste cunoscută, și-n locurile în care Dumitru Pop sîrșea ceva însemnat de spus, el bătea mai fărîșor cu creionul în masă, întărînd parcă spusele acestuia. I-ar fi putut-o și el povesti, dacă i-ar fi cerut. Ar fi povestit-o fără îndoială și Marian Toader, care nici azi n-a uitat să-și aducă seamanul sîcui cu speteaza înaltă, în care nici nu poți ședeți cum se cade. Măcar s-a așezat cîlînd de din ochi, după ce a dat citire documentelor muindu-și cu băgare de seamă, din cînd în cînd, arătătorul în gură.

Se vede că-i sociotii, observă într-o doară Ganea. Dumitru Pop ascultase, înroșindu-se, treptat, citirea documentelor. I use parte și la alte primiri de candidații cînd îl chemau Ganea și Marian. Nu înțelegea atunci de ce, oameni în toată firea, trecuți prin necazuri se înroșea așa copilărește cînd îi vorbea și asculte părerea altora despre ei, și de ce, mai tuturor, le tremură glasul cînd încep să spună ce au pe suflet.

Și iată că și el se înroșește de un copil, și el simte că nu-i sumă ca altori glasul și-și aduce aminte de băiatul de la radio și de ce i-a spus acesta, cînd el s-a mirat că nu-și mai cunoaște vocea la microfon.

1

— Așa li se întîmplă tuturor, l-a explicat băiatul, pentru că... Dumitru Pop nu l-a înțeles prea bine. Despre el însuși era vorba în documente și totuși Dumitru Pop se mira ce și cum n-ar fi fost vorba de el, ci de altul. Într-o recomandare se spunea că Dumitru Pop e prea tăcut, c-ar fi bine să vorbească mai mult. Și el, înroșindu-se, li da dreptate omului și se lega să vorbească mai mult. Și mai spunea că-i harnic, că-i judecă în tot ce face, că nu cîstește destul și că se așteaptă așa, în general, mai mult de la el.

Înțelegea că-n tot ceea ce se întîmplă în astă seară, în tot ceea ce cîstește încet, deslușit, Marian, se desprinde viitorul lui. Că, în odaia aceasta, cu cîteva rînduri de bănci și-o masă lungă de scînduri, veche, i se hotărăște ceva însemnat, la care n-are încă puterea să se gîndească cu toată lîmpezimea.

Vorbînd, s-a liniștit și, minat de bucuria care creștea în el, la gîndul că peste două ceasuri or să se ridice minile pentru el, pentru candidatura lui, spre deosebire de alte dați, vorbele-i veneau ca mărgelele.

Cînd a ajuns cu povestitul la anul de război, s-a oprit. La toate s-a gîndit, dar deodată l-a tulgerat îndoiala: Cine ar putea adevări spusele lui? Nimeni.

Și acu.

Domni multă vreme liniștit în odaie. Se auzea doar sfîrșitul lămpii cu petrol, căreia, Marian, din cîinci în cîinci minute, îi ridica fitilul.

După o vreme, abia auzit, se auzi îndemnul lui Ganea: — Spune mai departe, tovarășe!

Și Marian, moale, prietenos: — Spune, Dumitru nu te sîfil!

El nu a spus. A sărit peste zăua aceea, urmărindu-și cu nespusă greutate, cu vorbe gîtuite de obidă, viața.

L-au primit. Cu toți. Nimeni nu l-a întrebat de ce s-a pocnit. Și el a crezut că așa trebuie să fie. Că se poate și așa. Azi, însă, cînd mai sint cîteva săptămîni pînă la primirea lui deplină în partid simte cu toată ființa lui, ce-l doare, că tocmai așa nu se poate.

Așa nu se poate. O știe asta de mai bine de un an de zile.

2

Despre întîmplările din timpul militariei nu-i plăcea să vorbească niciodată. Le îngropase odată cu demobilizarea și și le incuise în suflet cu hotărîrea să nu le mai zgîndărească. Anii au așternut cenușa peste ele, iar Dumitru Pop se înșurubase zdrăvîn în viața proaspătă a satului, fără să mai arunce nici o privire spre un trecut pe care l-ar fi vrut să fie un vis.

Despre cele șase luni de front nu povestea nîmănui, în nicio împrejurare, nici chiar atunci cînd alții și înșurubau întîmplările trăite ori auzite — așa cum s-au petrecut, ori înfiorate de fierbîntele clipei.

Nu pentru că ar fi făcut lucruri nelegiuite. Dimpotrivă. Om tăcut, răbdător, îneca la foame, la oboseală, fără să se arate nici prea necăjit, dar nici din cale afară de bucuros. Era ca mai toți recruții, aduși din cine știe ce sat, înșămîntat de răzmetele căpitanilor, de înfățișarea aspră a ofițerașilor activi, scoși ca din cutie, încremenți în uniforma greoaie, chinuindu-se pînă-l văpădeau sudorile să-și înfășoare moletetele și să rostescă vîntul al căror înțeles nu l puteau pătrunde nici de cum. Toată istătimea lui, toată îndemnarea lui înnăscută se încesecă într-o teamă nemărginită: să nu greșescă.

Încet, încet, se apropia de tovarășii săi de chinuri. La început fiecare pomenea de cei de-acasă. Fiecare avea cîte ceva deosebit în cele ce povestea, dar, adunate la un loc, toate se înfățișau asemănătoare de pînă și locurile se puteau zugrăvi cu aceleași vorbe.

Cu cît trecea timpul, cu atît se gîndea mai des acasă. Cu un fel de zădărnici, ca la un lucru îndepărtat, cu locuri și oameni de demult, la care nu te mai întorci și care poate că nici nu mai sînt și care, la urma urmei, nici nu mai pot să fie. Ce mai putea fi adevărat din curtea de prost-păituit, ciugulit de găini, cînd aici stă, ca o stană cu taci, în fața matorului, care-ți dai sfăturii cum să te ferești de boile lumenși și apoi uria fără veste că „moartea vitează” e mult frumoasă, moartea în războaie noi o dorim?

După două luni au plecat pe front... Se împlineau șase luni decînd se despărțise de casă. Porumbul da în lapte scuturat, e

3

acum seci, ruginite de ploaie. Îl durea inima, deși își spunea „ce folos?” Gîndul îi alerga spre casă. Or fi și acolo lanuri nescerate, poate-i secetă, ori cine știe, plouă prea mult, odată ce bine, în nici un chip nu poate să fie. S-o fi oprit și moara și domul Jurea mormăie. Vitele n-au nîtreț.

Ca, apoi, să nu se mai gîndească la ceea ce a lăsat în urmă, așa de în urmă de-și pare că nu le-a cunoscut și trăit aievea. În jurul său, de patru luni de zile, vede numai oameni înșămîntați, flămînzii, nedumeriți de ce se întîmplă cu ei. Feciorăși de nouăsprezece ani, care nici n-au apucat să-nvețe cum se ține, ca lumea, pușca în mînă. Te apucă o jale cînd îi vezi înțepeniți de moarte, cu obrajii naclăiți de sînge amestecat cu țărînă, cu degetele închiricite în vrun smoc de iarbă încapățînată să răsără și-ntr-un asemenea sfîrșit de lume.

Nelîncipuit de dureros e să nu-ți dai seama ce se întîmplă cu tine. Cine te-a mînat aici? Cine are puterea să te împingă în groapa asta fără fund, nesăgră ca noaptea, în care te prăbușești laolaltă cu ceilalți, fără să mai poți gîndi? De ceilalți te deosebește numai înfîlțirea că pe tine te cheamă Dumitru Pop și nu Vasile Dărăban, nici Simon Frîncu. Și numele-l de bună seamă de folos numai furierului, ca el să poată scrie: fără îndoială de pierit a pierit Vasile Dărăban și nu Dumitru Pop. Dumitru Pop încă nu a murit. Mîine poate-i vine și lui rîndul. O să-i citească Dumitru pe tăblița de la gît și-o să spună: — Da, asta-i Dumitru Pop, negreșit, contiguit 44, locul nașterii Alîmaș, județul Culeș, fiul lui Dumitru și al Salomei...

Trece cu greu, molesită de căldură, cite-o zi. Numărătoarea se îndeplinește tot mai ușor. Îți simți cu o bucurie nerușinată mințile și picioarele întregi. O bucurie nerușinată dar nu și fericire. De undeva tot te pîndește, ea — moartea. Și nu pricepi de ce rabzi de foame, de arșiță, de ce te udă ca în ciudă ploaia, de ce maiorul îi pomenește mereu de datorie, de reg, de ce urlă ca un smîntit că „moartea vitează” e mult frumoasă și de unde bănuiește că „noi o dorim”.

Rămîne oricum bucuria, nerușinată, care dacă stă și te gîndești, te umilește. Nicăieri nu-i bine. Peste tot înjurații, pă-

4

mînt sfîrțecat în dușmănie, porumburi năpîrlite cu știuleți rînjînd a semn rău. Și marșuri pe un drum care nu-i drum și care nu se mai isprăvește.

Așa a dus-o Dumitru Pop, patru luni de zile, de-i părea că și domul Jurea mormăie. Vitele n-au nîtreț. Și nici n-o să fie. Nici nu se plătește să te mai gîndești la ceva. Dumnezeu dacă vrea să te piardă, înții îți ia mințile.

Viața-i ticăloasă, cînd dinainte n-ai decît zile pomosomire, numărate. Sint numărate deși n-au număr. Pentru că nu tu și te numeri. Pot să fie încă două, cum pot să fie de zeceri ori pe atît. Aici nicidecum nu poate fi vorba de viață, numai de moarte.

Dar, toate, pînă aici, au fost, deși de nîmțeles, obișnuite. De ani întregi și-ți că oamenii mor în război, de patru luni de zile, îi vezi murind fără să știi pentru ce. Ceva îți spune că tuturor li se face o mare nedreptate. Dar tu nu poți încă dibui nimic să te ducă la adevăr. Te gîndești că nu mori singur, că unu-i necazul cînd dă numai peste tine și altul cînd dă peste toți. Ca și cum fi-ar fi rușine că mor vitele din sat și-a ta rămas sănătoasă.

Cum stă, întins, cu minile aduse sub cap, Dumitru Pop, își dă seama că o dră de lumină a pătruns în întunericul dintrînsul, cînd a primit ordinul să se retragă lîngă Iași și cînd maiorul a uitat să mai pomenească de „moartea vitează”.

O geană de lumină s-a strecurat în sufletul lui atunci. În dimineața aceea veche au picurat una după alta, rostite cu glas obosit, dar pline de-o mare putere, vorbele locotenentului rezervist, Băbeanu.

Despre această zi voia să le spună celor adunați să-l cîntărească, dacă-i om bun sau nu-om bun, și cărora le-ar fi povestit, fără îndoială, totul, dacă nu i s-ar fi strecurat în inimă bănuiala că nu-l vor crede.

Nu-l vor crede pentru că nu poate dovedi, cu nimic, că lucrurile s-au petrecut întocmai cum le povesteste el. De altfel totuși s-a gîndit la ele, înclăi altele, nici n-ar putea povesti înfîlțirea. El nu-l poate cînti din loc nici un ceas, nici o minută. S-au împletit pentru todeauna așa în minte și gura nu o poate roști altfel.

5

Și nici n-ar rosti-o altfel. El, Dumitru Pop, nu e cu nimic înovinat. N-are de ce să se ferească. Altul poate chiar s-ar fi lăudat. El nu poate să se laude.

— Spune mai departe, tovarășe, l-a îndemnat secretarul. Și iar tăcere. Într-un tîrziu, Marian, adăugase, moale, prietenos: — Spune, nu te sîfil, Dumitru.

Ori pe el, îl pîtrunde, fără veste, frigul acela vechi drept în suflet și-l arunca, înapoi, în amintirile de pe front. Totul în jurul lui se făcea că e jilav, luncos. Nici o palmă de loc nu era sibițită. Luneca înapoi... Se depărta de ei.

— ...Inima-mi spune că m-or crede! Dar, oare m-or crede cu adevărat? C-am făcut parte dintr-un pluton de execuție și... nici unul... Nu. Nu pot dovedi.

Apoi, ca-n vis, a văzut carnete roșii ridicate. Marian Toader, rîzînd, i-a strîns mîna. În odaie se iscase o gălgăie de gin-deai că oamenii vor să răscompere tăcerea dinainte, rîzînd și vorbind mai tare.

Și rușinea lui, cînd l-a auzit pe Ganea, secretarul, lămurindu-l potînceala: — Iaca, Dumitru, ai trecut un examen greu. Ești candidat în suflet și-l arunca, înapoi, în amintirile de pe front. Totul în jurul lui se făcea că e jilav, luncos. Nici o palmă de loc nu era sibițită. Luneca înapoi... Se depărta de ei.

— Sînt înovinat față de voi. V-am ascuns o zi din viață. Să-i oprească și să le spună să nu se gîndească la rău, la înclăleală lui. N-are nimic de ascuns, doar că el a crezut că dacă nu-l niel un martor, atunci s-ar putea să nu-l creadă... și.

Si-acum, întins, cu minile aduse sub cap, cu privirea pierdută fără țintă în întuneric, îi trec, ca de altă ori, prin față zilele de război.

(va urma)

6

